

ACC. NR. 3092

Landskap: Öland
Härad: Gräsö gärd led
Socken: Gräsö gärd su
Uppteckningsår: 1931
Upptecknat av: Lage N. Olsson
Adress: Gräsöby
Berättat av: Olle Dahlqvist
Född-år: 1877

LUNDS UNIV:
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen rör belovisped och byder:

Olle Olsson, möbel snickare, tärjebaden, den
förste som gjorde en cykel. Äfter förebild
från Sverige.

Skötte en gruva på vägen mellan Forto och
Gräsöby.

"Sitt förke te väj inte om"
de om det var småskala sjöar.
Han trod.

1931

"Kvinnan stod i byggkruket en natt. Då
kom sjörän upp. "Hon lade där ena
häften på tröskeln och den andra i
överkant på dörren. "Har du sett
den sånt gapen (= gapande)?" sa han.
"Ja, jag fick en skopa vort
och slog i häften på henne. "Har
du sett den sånt äsen (= äsande)?" sa
han. Sjörän gav sig utåt sjön
med en vildigt väsen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3092

2
Sjörän.

Alfr. Wahlgren
Linnéusky.

uppt. v. 1931
Lage Nilsson

Den leml var ute och stöjade åt med bloss. Di
sate sjörän på en sten med en barer i fam-
men. "Lys öf hela månen, man ja slo-
n skalbok" sa hon. "ja man ja dag fo
skalbok" sa lemlen. "Man slog henne
i huvudet med justert. Di for hon ner i
sjön. Karlén kunde aldrig mer sät-
ta rögt i sjön. Det drag hon ner.

3092

3

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

Lys öf etc. betyder: Lys öf hela månen, under
jag står en skalbok. Skalbok är en
bok i huvudet på basiet som hade i famnen.
Boken är på två språk för sig. På det mål folket i
orten talar hade de talt: Lys öf [l. lys öf], kläs
månen [→ hela månen], man ja slo [l. slo] om skal-
bok. Det heter inte Skalbok utan i denna,
so räte många kända, sägen.

Jag hörde min far tala om; men det var i Bleking. De skulle gå åt julottan, och då brann det eldar där på sådana där ställen, där det var skatter.

Då gick han förbi ett sådant ställe där det var en sådan eld. Han stannade då där och såg en orm ringla sig där. Han tog då salmboken och hastade den över ormen.

Sen när han gick hem, så tänkte han att ~~sk~~ han skulle se efter vad det blivit med salmboken. Han stannade där, och då låg salmboken oskadad kvar. Det hade inte makt att ta på Guds ord, se.

Ormen han var en klockkedja, som han tog vara på.

3092

4

Karl Anders-
son 1
april 31 LNS

En gäst uppenbarade sig vid ett tillfälle i Kastlösa. En som hette Engström hade kalas och hade främrat hos sig. Kar Anderssons morfar var ibland gästerna. Han hette Ola Mattson. En gång på kvällen var han ute och kastade vatten. När han kom tillbaka in, mötte han värden. "Vad vill du här, ut med dej," var det första som Engström sa. Ola Matts blev nästan ledsen; han kunde inte förstå annat än det var till honom som Engström sa så. Det var det emellertid inte, för när han var ute och pissade hade där varit en gäst utanför, som hade följt med honom in. Han såg själv inte gästen och fick heller aldrig se honom, men Engström som hade lite andra förmågor, han såg honom. Han sade också till gästen, att han kunde komma i jän senare. Han kunde komma tillbaka på natten och säga vad det var han ville.

När kalaset var slut, stannade Ola Matts hos Engström över natten. På natten kom också gästen. Han talade om att han var ett sjövrak, som låg vid Klåvenhall.

Skriv endast på denna sida!

3092

Karl Anders-
son 2
april 31 LNS

Här är en lång historia ifrån Bleking, som lantbrukaren Karl Andersson i Solberga med stor talang berättade.

"Jag kommer ihåg, att farmin talte om en historia, när de gick och bar posten förr.

Posten måste de gå vidare med när den än kom, om det så var på själva julafton.

En julafton kom posten till ett ställe, och en piga skulle gå med den. Vägen gick förbi kyrkgården. När hon hade gått förbi kyrkgården och kommit ett stycke på vägen, stod där ett ihåligt träd. I det stod där en karl. När pigan kom förbi, kom karlen ut. "Var skall du gå?" frågade han henne. - "Jag ska gå efter posten," sa hon, "ska du gå med." - "Nej," sa han, det skulle han inte, "men när du kommer tillbaka, träffs vi." Sen var hon dit hon skulle gå, och när hon kom tillbaka, så stod han kvar. De hade sedan sällskap till kyrkgården, och hon förstod inte annat än att det var en vanlig karl. När de kom till kyrkgården, så kom där ut en annan karl.

Skriv endast på denna sida!

forts!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3092

6

Karl Anders-
son 3
april 31 LNS

De två rök då ihop och sloss. De slogs länge. Då de slutade opp kom den karlen, som hon först hade fått sällskap med, och frågade henne: "Vem tyckte du att rådde av oss?" - "Ja, det jorde han där," sade pigan, för den som hade kommit ut ifrån kyrkgården han hade varit värst. Då började de slåss ijän, och till stut kom han och frågade henne på nytt: "Vem tyckte du rådde?" - "Ja, det var inte du," svarade pigan. Då började de på nytt. När de hade slagits länge, kom han och frågade henne, vem som hade rätt. "Ja, den här gången var det du," sa pigan. Det var bra det, sa han. Sen sade han till pigan att i den ena fickan hade han en klocka, den skulle hon ha; och i den andra fickan hade han pengar, dem skulle hennes husbonde ha, för att han skulle begrava honom. Han hade drunknat på sjön och han fick inte komma in på kyrkgården, förr än han hade rätt på kyrkgästen. Det var honom som han hade slagits med. Han sa också till pigan, att när hon nu gick hem och kom till en genväg, som

Skriv endast på denna sida!

forts!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3092

7

Karl Anders-
son 4
april 31 LNS

hon skulle gå, så skulle hon kasta sjalen där. Och när hon sen kom hem så skulle hon sno sig med att krypa in i bakugnen och be dem kasta en eldbrand efter henne.

Hon jorde som han hade sagt. Vid genvägen kastade hon sjalen. När hon kom hem, så kunde de inte begripa vad som hade kommit åt henne, för hon slog upp ugnsluckan och ~~hoppade in i bakugnen~~ kastade sej in i bakugnen. Sen bad hon dem att de skulle kasta en eldbrand efter henne.

Det jorde de. Efteråt talade hon om för dem vad hon hade varit med om.

Dagen efter - på juldagen - hittade de karlen straxt innanför kyrkgårdsmuren, och bonden begravde honom.

8

Karl Anders-
son 5
april 31 LNS